

Dokonalé bezživotí

Nemám rád ženy, které se předvádějí. Tahleta mě ale oslnila. Musel jsem se zastavit a podívat se na ni. Nohy měla doširoka rozkročené, pravou vyzývavě předkročenou, levou nechávala s nacvičenou nedbalou elegancí vzadu. Pravou ruku natahovala před sebe, až se téměř dotýkala výkladu, prsty rozevřené jako nádherný květ. Levou ruku držela maličko vzadu, jako by odháněla hravého psíka. Hlavu vztyčenou, mírný úsměv, oči zpola přivřené nudou či rozkoší. To jsem nepoznal. Všechno to bylo vyumělkované, já ale nakonec nejsem jednoduchý člověk. Byla to krásná žena. Vídal jsem ji většinou denně, někdy i dvakrát třikrát. A samozřejmě v jiných postojích, podle toho, jakou měla náladu. Někdy jsem šel kolem ve spěchu (jsem uspěchaný člověk) a dovolil jsem si rychle na ni pohlédnout. Zřejmě mi pokynula, zvala mne z chladu do tepla. Pamatuji se, že jindy jsem ji viděl unaveně, sklíčeně netečnou, což blázni považují za ženskost.

Začal jsem si všímat šatů, které nosívala. Oblékala se podle poslední módy, přirozeně. V jistém smyslu to byla její práce. Neměla však v sobě nic z té bezpohlavní, afektované ztuhlosti téměř neživotných všáků na šaty, které v nevětraných salonech za zvuků mizerné hudby předvádějí haute couture. Ne, ona byla úplně jiná třída. Jedinou náplní její existence nebylo pouze předvádět současnou módu. Byla vně a mimo toho všeho. Šaty se s ohledem na její krásu jevily zcela podružné. Vypadala by dobře i v papírových pytlích. Pohrdala svými šaty, každý den je zapuzovala pro jiné. Prozařoval jimi její půvab... přestože to byly krásné šaty. Byl podzim. Nosila pláštěnky v sytých narudlých odstínech hnědi nebo rozevláté oranžové a zelené venkovské sukňe, či hrubé kalhotové kostýmy v karamelově okrové barvě. Nosila kostkované sukňe v barvě mučenky, bílé kalíkové haleny, případně luxusní blankytně modré či zelené šaty. Ano, všímal jsem si jejích šatů, neboť rozuměla – stejně jako jedině velcí portrétisté osmnáctého století – přebohatým možnostem látky, jemným detailům záhybu a lemu. Její tělo se v rozevlátých změnách gest přizpůsobovalo jedinečným požadavkům každé kreace; křivky jejího nádherného těla něžně, s půvabem, který bral dech, umocňovaly proměnlivou mnohotvárnost krejčovské vynalézavosti.

To ale odbočuji. Nudím vás citovými výlevy. Dny přicházely a míjely. Některý den jsem ji viděl jednou, jiný vůbec ne a další zas třeba dvakrát. Fakt, že jsem ji viděl či neviděl, se nepostřehnutelně stal součástí mého života, a potom, dřív než jsem si to uvědomil, se tato skutečnost změnila v podstatu. Uvidím ji dnes? Budou všechny mé hodiny a minuty naplněny? Podívá se na mě? Zapamatuje si mne od minulého setkání do příštího? Existuje pro nás společná budoucnost? Budu mít někdy odvahu se jí přiblížit? Odvahu! Co nyní znamenaly všechny mé miliony, co moudrost vyzrálá pustošivými důsledky tří manželství? Miloval jsem ji... přál jsem si, aby mi patřila. A abych ji mohl vlastnit, zřejmě ji budu muset koupit.

Musím vám o sobě něco povědět. Jsem bohatý. Možná žije v Londýně deset lidí bohatších než já. Možná jich je jenom pět šest. Co na tom záleží? Jsem bohatý a vydělávám peníze po telefonu. Na Štědrý den mi bude pětáctýřicet. Ženatý jsem byl třikrát a každé manželství trvalo v chronologickém pořádku osm, pět a dva roky. Poslední tři roky nejsem ženatý, a přesto jsem nezlenivěl. Nezastavil jsem se. Muž ve čtyřiačtyřiceti nemá čas na nečinnost. Jsem v neustálém spěchu. Každý výron semene ze semenných váčků, nebo odkud, o stupeň zkracuje celkovou délku života, jež je mně vyměřena. Nemám čas na analýzu, na zpytování ztřeštěných vztahů, na nevyslovená obvinění, na bezeslovný odpor. Nepřeji si být se ženami, které po milování mají neodbytnou potřebu mluvit. Chci ležet nehybně v průzračném klidu. Potom si chci natáhnout ponožky a boty, učesat se a odejít za svými záležitostmi. Dávám přednost mlčenlivým ženám, které svoji rozkoš prožívají se zjevnou lhostejností. Po celý dlouhý den jsou kolem mne hlasy, v telefonu, při obědě, na obchodních setkáních. Ve své posteli žádné hlasy nechci. Opakuji, nejsem jednoduchý člověk, a tohle není jednoduchý svět. Ale z tohoto hlediska jsou alespoň moje požadavky jednoduché, možná dokonce nicotné. Mám zvláštní zálibu v rozkoši nezneklidňované tlacháním a sténáním duše.

Nebo alespoň tomu tak bylo dřív, jelikož všechno bylo dřív, a předtím... předtím, než jsem ji začal milovat, než jsem poznal tu odporlivou euforii nejspíše sebezníčení kvůli bezvýznamné přiči-

ně. Co by mně nyní, v pětáctýřiceti na Štědrý den, mělo záležet na významu? Po většinu dní jsem chodil kolem jejího obchodu a díval se na ni. Z oněch prvních dnů, kdy mi stačil pouhý letmý pohled a já dál spěchal za obchodním přítelem nebo milenkou, si nevybavuji chvíli, kdy bych poznal, že jsem zamilovaný. Už jsem popsal, jak se jistá součást mého života změnila v jeho podstatu, jako když v duze oranžová vplyne v červenou. Jednu chvíli jsem byl člověk, který spěchá kolem výkladu a letmo do něho nahlédne. Pak najednou jsem byl muž, který se zamiloval do... zkrátka, který se zamiloval. Zrálo to dlouhé měsíce. Začal jsem postávat před výkladem. Ty ostatní... ty ostatní ženy ve výkladní skříni pro mne nic neznamenaly. Ať stála moje Helena kdekoli, na první pohled jsem ji poznal. Ostatní byly ach, láska moje, jen figuríny bez úrovně. Pouhý náboj její krásy v ní dokázal probudit život. Jemný oblouk jejího obočí, dokonalá křivka jejího nosu, úsměv, oči přivřené nudou nebo rozkoší (jak jsem to měl poznat?). Dlouho jsem se spokojil s tím, že jsem na ni hleděl přes sklo, šťastný, že je ode mne jen pár kroků. Ve svém bláznovství jsem jí psal dopisy, ano, dokonce to jsem prováděl, a ještě ty dopisy mám. Říkal jsem jí Helena. („Drahá Heleno, dej mi znamení. Víím, že víš,“ atd.) Ale brzy jsem jí naprosto propadl a přál jsem si, aby mi patřila; vlastnit ji, pohlíet ji, vstřebat ji. Chtěl jsem ji držet v náručí, ve své posteli, toužil jsem po tom, že by mi snad otevřela svůj klín. Nenajdu klid, dokud nespočinu mezi jejími bledými stehny, dokud svým jazykem neovládnu její rty. Věděl jsem, že dřívě či později budu muset do obchodu vejít a požádat, aby mi ji prodali.

Nic snazšího, jako bych vás slyšel. Jste bohatý člověk. Můžete si koupit celý obchod, jestli chcete. Můžete si koupit celou ulici. Přirozeně jsem si mohl tu ulici koupit, a také mnoho dalších ulic. Ale poslouchajte, tady nešlo o pouhou obchodní transakci. To nebylo, jako bych se chystal získat prostor pro další rozmach. V podnikání učiníte nabídku a nesete riziko. V této záležitosti jsem však nemohl riskovat neúspěch, neboť jsem se obával, že mě mé zoufalství prozradí. Nemohl jsem si být jist, že se mi nebude chvět ruka, až budu ten obchod uzavírat. Kdybych ukvapeně navrhl vysokou částku, pro-

davačka by chtěla vědět, proč tomu tak je. Pokud by to mělo takovou cenu pro mě, pak by přirozeně došla k závěru (vždyť je také obchodnice), že to musí mít vysokou cenu i pro někoho jiného. Helena byla v tom obchodě už kolik měsíců. Možná ji odnesou a zničí; to pomyšlení mi měnilo v muka každou bdělou minutu.

Věděl jsem, že musím brzy jednat, a měl jsem strach.

Vybral jsem si pondělí, což je klidný den ve všech obchodech. Nebyl jsem si jist, jestli já sám klidný jsem. Mohl jsem zvolit sobotu, rušný den, ale pak – klidný den... rušný den... jedno mé rozhodnutí oponovalo druhému; byla jako dvě protilehlá zrcadla. Připravilo mne to o mnoho hodin spánku, byl jsem hrubý na své přátele a prakticky nemohoucí jakožto milenec, má podnikatelská obratnost začala upadat, musel jsem si vybrat. Zvolil jsem pondělí. Byl říjen a jemně sychravě mžilo. Dal jsem svému řidiči den volna a odjel do obchodu. Mám se otrocky podřídít hloupým konvencím a popsat vám ten první domov mé něžné Heleny? Vskutku mi na tom nezáleží. Byl to velký obchod, obchodní dům, který výlučně a se vši vážností prodával dámské oblečení a doplňky. Měli tam pojízdné schody a panovalo tam nehybné ovzduší nudy. Dost. Měl jsem plán. Vešel jsem dovnitř.

Kolik jen podrobností této transakce bude třeba vyřešit, než budu moci sevřít v náručí svoji milovanou? Jen několik málo, a půjde to rychle. Promluvil jsem s prodavačkou. Poradila se s další prodavačkou. Přivedly ještě třetí a ta třetí poslala čtvrtou za pátou, z které se vyklubala zástupkyně aranžérky výkladních skříní. Shlukly se kolem mě jako zvědavé děti, vycítily mé bohatství a moc, nikoli však mé rozčilení. Všechny jsem je upozornil, že mám zvláštní přání a ony rozpačitě přešlapovaly z nohy na nohu a vyhýbaly se mi pohledem. Začal jsem na těch pět žen naléhat. Řekl jsem jim, že chci koupit plášť z výkladu. Že ho chci pro svoji ženu, řekl jsem. A rovněž boty a šátek k tomu kabátu. Moje žena má narozeniny. Chtěl jsem tu figurínu (ach, moje Heleno), která to oblečení měla na sobě, aby tak nejlépe vyniklo. Svěřil jsem se jim, že chystám takové malé narozeninové překvapení. Moje žena otevře dveře ložnice, kam ji vlákám pod nějakou smyšlenou a podružnou domácí záminkou, a tam bude

stát... že si to dovedou představit? Živě jsem jim tu scénu vylíčil. Bedlivě jsem je pozoroval. Zaujal jsem je. Prožily si vzrušení narozeninového překvapení. Usmívaly se a pokukovaly po sobě. Odvážily se mi pohlédnout do očí. To je tedy manžel! Jedna každá z nich se stala pro tuto chvíli mojí manželkou. A byl jsem ovšem ochoten zaplatit něco navíc... ale ne, zástupkyně aranžérky nechtěla o něčem takovém ani slyšet. Přijměte to prosím jako pozornost firmy. Vedla mě k výkladní skříní. Šla jako první a já ji následoval krvavě rudou mlhou. S dlaní mi skapával pot. Výmluvnost mě opustila, jazyk se mi lepil na zuby a dokázal jsem pouze ochabě zvednout paži a ukázat na Helenu. „Tuhle,“ zašeptal jsem.

Kdysi jsem byl muž, který spěchá kolem výkladu a letmo do něho pohlédne... nyní zamilovaný muž, který svou lásku nese deštěm k čekajícímu vozu. Pravda, v obchodě mi nabídli, že šaty složí a zabalí, aby se nepomačkaly. Ale ukažte mi muže, který by nesl svoji vyvolenou lásku nahou ulicemi za říjnového deště? Jak jsem překypoval radostí, když jsem nesl Helenu po ulici. A jak se k mně tiskla a pevně se držela mých klop jako právě narozená opička. Ach, má nejdražší. Jemně jsem ji položil na zadní sedadlo vozu a ohleduplně ji odvezl domů.

Doma jsem měl vše připraveno. Věděl jsem, že si, až přijedeme, bude chtít odpočinout. Odnesl jsem ji do ložnice, sundal jí boty a uložil ji do voňavých bílých lůžkovin. Zlehka jsem ji políbil na tvář a před očima mi upadla do hluboké dřímoty. Pár hodin jsem se zaměstnával v knihovně, snažil jsem se dohnat důležité jednání. Cítil jsem se vyrovnaný, prostupoval mnou nepolevující vnitřní pocit blaha. Byl jsem schopen se hluboce soustředit. Po špičkách jsem zašel do ložnice, kde ležela. Ve spánku byly rysy jejího obličje obzvláště něžné a plně pochopení. Rty měla maličko pootevřené. Poklekl jsem a vtiskl na ně polibek. V knihovně jsem se posadil před oheň v krbu se sklenkou portského v ruce. Přemítal jsem o svém životě, manželstvích, o svém nedávném zoufalství. Jako by všechno neštěstí minulosti bylo nezbytné, aby umožnilo přítomnost. Měl jsem nyní

svoji Helenu. Spala v mé posteli, v mém domě. Na nikom jiném jí nezáleželo. Patřila mně.

Nastalo deset hodin a já vklouzl do postele vedle ní. Provedl jsem to tiše, ovšem věděl jsem, že je vzhůru. Dojímá mě, když si teď vybavuji, že jsme se bezprostředně nemilovali. Ne, leželi jsme bok po boku (jak jen byla teplá) a hovořili. Vyprávěl jsem jí, kdy jsem ji prvně uviděl a jak má láska k ní postupně rostla a jak jsem vymyslel, jak ji bezpečně z obchodu dostat. Řekl jsem jí o svých třech manželstvích, obchodech, milostných poměrech. Zařekl jsem se, že před ní nebudu mít žádná tajemství. Vyprávěl jsem jí, o čem jsem přemýšlel, když jsem seděl před krbem se sklenicí portského. Mluvil jsem o budoucnosti, o naší společné budoucnosti. Řekl jsem jí, že ji miluju. Ano, myslím, že jsem jí to řekl mnohokrát. Naslouchala mi s tichou soustředěností, kterou jsem se měl naučit u ní respektovat. Pohladila mě po ruce, zahleděla se mi užasle do očí. Svlékl jsem ji. Chudák holka. Pod pláštěm na sobě neměla nic. Kromě mě neměla na světě živou duši. Přitáhl jsem si ji blíž, přitiskl k sobě její nahé tělo a přitom jsem uviděl její strachem rozšířené oči... byla panna. Šeptal jsem jí do ucha. Ujišťoval jsem ji, že budu jemný, že jsem zkušený, že se budu kontrolovat. Rty jsem polaskal páchnoucí teplo panenského chťiče mezi jejími stehny. Vzal jsem ji za ruku a obemknul jejími poddajnými prsty své pulsující mužství (ach, jak chladné měla ruce). „Neboj se,“ zašeptal jsem, „neboj se.“ Snadno jsem do ní vnikl, tiše jako velká loď do nočního kotviště. Záblesk bolesti, který se jí kmitl v očích, ukonejšily dlouhé hbité prsty rozkoše. Nikdy jsem nepoznal takové blaho, takový dokonalý soulad... téměř dokonalý, protože musím přiznat, že jistý stín, který jsem nedokázal rozehnat, zde byl. Předtím byla panna, nyní náročná milenka. Dožadovala se orgasmu, který jsem jí nedokázal poskytnout, nenechala mě odejít, nedovolila mi si odpočinout. Znovu a znovu po celou noc se neustále chvěla na hraně toho předělu, toho uvolnění v nejněžnější smrti... ale ať jsem dělal cokoli, a dělal jsem vše, poskytoval jí vše, nic ji k tomu nemohlo přivést. Nakonec, to už muselo být pět hodin ráno, jsem se od ní odpoutal, obluzený únavou, sklíčený

a zdeptaný svým selháním. Znovu jsme leželi bok po boku a tentokrát jsem v jejím mlčení vycítil nevyslovenou výtku. Copak jsem ji nevzal z obchodu, kde si žila v relativním klidu, copak jsem ji nevzal do této postele a nevychloubal se svými zkušenostmi? Uchopil jsem ji za ruku. Byla ztuhlá a nevstřícná. Přepadla mě panika a v tu chvíli mi napadlo, že by mne Helena mohla opustit. Pocítil jsem strach, který se měl mnohem později ještě vrátit. Neexistovalo nic, co by jí v tom mohlo bránit. Neměla peníze a vlastně nic neuměla. Neměla co na sebe. I tak mě mohla opustit. Byli i jiní muži. Mohla by se vrátit do práce do obchodu. „Heleno,“ řekl jsem naléhavě. „Heleno...“ Ležela naprosto bez pohnutí, jako by zadržovala dech. „Přijde to, uvidíš, přijde,“ a přitom jsem do ní opět vnikl, pohyboval jsem se zvolna, sotva postřehnutelně, a bral ji krok za krokem s sebou. Trvalo to hodinu pomalého zrychlování, a když zadumanými londýnskými mraky proniklo šedé říjnové svítání, zemřela, vyvrcholila, opustila pozemský svět... první orgasmus. Údy jí strnuly, zahleděla se do nicoty a jako mořská vlna jí projela vnitřní křeč. Pak spala v mém náručí.

Příští dopoledne jsem se probudil pozdě. Helena mi stále ještě ležela na paži, ale podařilo se mi vyklouznout z postele, aniž bych ji probudil. Oblékl jsem si obzvlášť honosný župan, dárek od své druhé manželky, a šel jsem si do kuchyně uvařit kávu. Cítil jsem se jako jiný člověk. Klouzal jsem pohledem po předmětech kolem sebe. Utrillo na zdi kuchyně, slavný falzifikát Rodinovy sošky, včerejší noviny. Vyzařovala z nich originalita, novost. Toužil jsem dotýkat se věcí. Přejel jsem rukama zrnitý povrch kuchyňského stolu. Čerpal jsem požitek z toho, že sypu kávová zrnka do mlýnku, že z lednice vyndávám zralý grapefruit. Byl jsem zamilovaný do celého světa, neboť jsem našel dokonalou partnerku. Miloval jsem Helenu a věděl, že jsem sám milován. Cítil jsem se svobodný. Přečetl jsem ranní noviny ve velkém spěchu a později téhož dne jsem si stále ještě pamatoval jména cizích ministrů a zemí, které zastupovali. Nadiktoval jsem po telefonu půl tuctu dopisů, oholil se, osprchoval a oblékl. Když jsem se zašel podívat na Helenu, stále ještě, vyčerpaná rozkoší, spala. Ani až se vzbudí,

nebude chtít vstávat, dokud nebude mít něco na sebe. Nechal jsem se šoférem odvézt do West Endu a celé odpoledne strávil nakupováním oblečení. Byla by to neomalenost zmiňovat se, kolik mě to stálo, ale dovolte, abych řekl, že málo lidí tolik vydělá za rok. Nekoupil jsem jí ovšem podprsenku. Vždycky jsem podprsenkami pohrdal, a přesto se zdá, že se bez nich obejdou pouze studentky a domorodky na Nové Guinei. Kromě toho je moje Helena také neměla ráda, což bylo štěstí.

Když jsem se vrátil, byla vzhůru. Nechal jsem šoféra nanosit balíčky do jídelny a pak jsem ho propustil. Osobně jsem odnosil balíčky z jídelny do ložnice. Helenu to potěšilo. Oči jí zářily, zalykala se radostí. Spolu jsme vybrali, co si má večer vzít na sebe, dlouhé světlemodré večerní šaty z čistého hedvábí. Nechal jsem ji přemítat nad hromadou, která narostla do více než dvou set kusů věcí, a spěchal do kuchyně připravit opulentní jídlo. Jen mi vybylo pár minut, šel jsem Heleně pomoci s oblékáním. Zůstala stát naprosto klidně a zcela uvolněně, když jsem poodstoupil a obdivoval ji. Bylo to samozřejmě dokonalé oblečení, ale nadto jsem znovu uviděl její přirozené nadání k oblékání. Viděl jsem krásu v jiné bytosti, jakou žádný jiný člověk dosud neviděl, viděl jsem... bylo to umění, bylo to dokonalé naplnění linie a formy, kterého může dosáhnout pouze umění. Jako by světélkovala. Stáli jsme beze slova a hleděli si vzájemně do očí. Pak jsem se jí otázel, zda by ráda, abych ji provedl po domě.

Nejdříve jsem ji vzal do kuchyně. Předvedl jsem jí spousty kuchyňských přístrojů. Upozornil jsem na Utrilla na zdi (ten obraz se jí moc nelíbil, jak jsem později zjistil). Ukázal jsem jí Rodinovu sošku a dokonce jsem jí nabídl, aby si ji vzala do ruky, ale protestovala. Pak jsem ji vzal do koupelny a ukázal jí zapuštěnou mramorovou vanu a jak zacházet s kohoutky, jimiž se pouštěla voda do tlam alabastrových lvů. Měl jsem starost, jestli to nepovažuje za poněkud vulgární. Neřekla nic. Zavedl jsem ji do jídelny... znovu obrazy, s nimiž jsem ji spíš nudil. Ukázal jsem jí svoji pracovnu, vzácná vydání Shakespeara, nejrůznější starožitné drobnosti a mnoho telefonů. Pak zasedací

místnost. Nebylo vlastně potřeba jí tuhle místnost ukazovat. Možná jsem se tentokrát začínal trochu vytahovat. Na konec jsem si nechal vzdušný obytný pokoj, kterému jsem říkal jednoduše pokoj. Zde trávím hodiny volna. Nebudu po vás vrhat přílišné detaily jako přezrálá rajčata... pokoj je to pohodlný a nemálo exotický.

Okamžitě jsem vycítil, že se Heleně ta místnost líbí. Stála ve dveřích s rukama u boků a celou si ji prohlížela. Přenesl jsem ji k velké měkké klubovce, posadil ji a nalil jí skleničku, kterou tolik potřebovala: suché martini. Potom jsem ji tam zanechal a následující hodinu věnoval plnou pozornost přípravě jídla. Ten večer jsem zcela jistě prožil několik nejcivilizovanějších hodin, které jsem kdy se ženou, nebo vlastně s jakoukoli jinou osobou sdílel. Pro své přítelkyně jsem mnohokrát u sebe doma vařil. Bez zaváhání o sobě mohu říct, že jsem výtečný kuchař. Jeden z nejlepších. Ale až do této zvláštní příležitosti byly tyto večery vždy poznamenány podmíněným pocitem viny oné pozvané, že jsem to v kuchyni já a ne ona, že já přináším jídlo a nakonec odnáším nádobí. A po celou dobu má společnice neustále nevycházela z údivu, že někdo třikrát rozvedený a nadto muž je schopen takových kulinářských triumfů. Ne tak Helena. Byla mým hostem a tím to končilo. Nepokoušela se mi vnutit do kuchyně, věčně nevrkala: „Nemohla bych něco udělat?“ Seděla klidně, jak by host měl, a nechala se ode mne obsluhovat. Ano, a ještě konverzace. U ostatních svých návštěvnic jsem konverzaci vždy považoval za překážkový běh přes příkopy a bariéry protimluvů, soupeření, nedorozumění a tak podobně. Za ideální rozhovor považuji takový, který oběma zúčastněným dovoluje, aby své myšlenky co nejvíce rozvinuli – bez zábran, bez nekonečného rozebírání a zpřesňování vysloveného a jeho obhajování, aniž by se vůbec k nějakým závěrům dospělo. S Helenou jsem mohl ideálně rozmlouvat, mohl jsem k ní hovořit. Seděla bez pohnutí, oči upřené na nějaký bod pár centimetrů před svým talířem a poslouchala. Svěřil jsem jí spoustu věcí, které jsem nikdy předtím nahlas nevyslovil. O svém dětství, o otcově smrtelném chroptění, matčině děsu ze sexuality, o své první sexuální zkušenosti se starší sestřenicí; hovořil jsem o stavu světa, národu, dekadenci,

liberalismu, současných románech, manželství, extázi a nemoci. Ani jsme se nenadáli a uteklo pět hodin, vypili jsme čtyři láhve vína a půl láhve portského. Chudák Helena. Musel jsem ji odnést do postele a svléknout. Ulehli jsme s údy propletenými a nebyli jsme schopni ničeho víc než usnout tím nejhlubším, nejspokojenějším spánkem.

Tak skončil náš první společný den a podobně uběhlo mnoho blažených měsíců, které následovaly. Byl jsem šťastný muž. Děлил jsem svůj čas mezi Helenu a vydělávání peněz. Peníze jsem vydělával bez námahy. Ve skutečnosti jsem v tomto období tolik zbohatl, že tehdejší vláda považovala za nebezpečné, že nezastávám vlivné místo. Přijal jsem ovšem titul rytíře a s Helenou jsme to velkolepě oslavili. Odmítl jsem však jakkoli vládě sloužit, natolik jsem to měl spojeno se svojí druhou ženou, která si zřejmě vydobyla velký vliv ve vládních kruzích. Podzim se změnil v zimu, a pak brzy rozkvetly mandloně v mé zahradě a mé dubové stromořadí vyrašilo prvními něžnými zelenými lístečky. S Helenou jsme žili v dokonalé harmonii, kterou němohlo nic narušit. Vydělával jsem peníze, miloval jsem se, mluvil jsem, Helena naslouchala.

Byl jsem ovšem bláhový. Nic nevydrží. Každý to ví, ale nikdo nevěří, že neexistují výjimky. Moc mě to mrzí, ale nastal čas, abych vám pověděl o mém řidiči Brianovi.

Brian byl dokonalý řidič. Nemluvil, dokud nebyl osloven, a pak pouze přitakával. Držel v tajnosti svoji minulost, cíle i povahu a já byl rád, neboť jsem si nepřál vědět, odkud pochází, kam směřuje nebo za koho se považuje. Řídil zručně a násilnický rychle. Vždycky věděl, kde zaparkovat. Vždycky byl vepředu kterékoli šňůry aut a málokdy se do kolony vůbec dostal. Znal v Londýně každou zkratku, každou ulici. Byl nezdočný. Dokázal na mě čekat po celou noc před nějakým domem bez cigaret nebo pornografické literatury. Vůz, své boty i uniformu udržoval bez poskvrnky. Byl bledý, hubený, upravený a počítám, že mu bylo mezi osmnácti a pětatřiceti.

Když víte, jak pyšný jsem na Helenu byl, možná vás překvapuje, že jsem ji nepředstavil svým přátelům. Nepředstavil jsem ji nikomu. Nezdálo se, že by potřebovala společnost někoho jiného než mne,

a já spokojeně nechával věci, jak byly. Proč bych ji měl začít vláčet do únavné bohaté londýnské společnosti? A kromě toho byla celkem stydlivá, zpočátku se ostýchala i přede mnou. U Briana jsem neučinil výjimku. Nechoval jsem se nijak okatě, ale nenechal jsem ho vejít do místnosti, kde Helena byla. A pokud jsem chtěl, aby cestovala se mnou, dal jsem mu den volna (bydlel nad garáží) a řídil jsem sám.

Nic jednoduššího. Avšak vše se začalo hatit a já si živě vybavuji den, kdy to začalo. Kolem půlky května jsem se vrátil domů po mimořádně únavném a rozčilujícím dni. Tehdy jsem to nevěděl (pouze jsem měl podezření), ale prodělal jsem téměř půl milionu liber kvůli chybě, které jsem se sám dopustil. Helena seděla ve své oblíbené klubovce a nedělala nic zvláštního. Když jsem vstoupil, měla v pohledu něco tak, tak zarážejícího, nepojmenovatelně chladného, že jsem musel předstírat, že si toho nevšímám. Vypil jsem dvě skotské a začal se cítit líp. Posadil jsem se vedle ní a začal jí vyprávět, jaký jsem měl den, co se zvrtilo, jak jsem to zavinil, jak jsem impulzivně obvinil někoho jiného a potom se musel omluvit... a tak dále, svěčoval jsem se jí se starostmi špatného dne, které má člověk právo odhalit jen před svým partnerem, ale nehovořil jsem ani pětatřicet minut, když mi došlo, že mě vůbec neposlouchá. Upírala strnulý pohled na ruce položené na kolenou. Byla daleko, hodně daleko. Byl to tak strašný okamžik pravdy, že jsem se v tu chvíli nezmohl na nic jiného a hovořil dál. A pak už jsem to víc nesnesl. Zarazil jsem se uprostřed věty a zvedl se. Vyšel jsem z místnosti a práskl za sebou dveřmi. Ničím se nedala pohnout, aby zvedla pohled od svých rukou. To mě příliš rozzuřilo, než abych s ní mluvil. Posadil jsem se v kuchyni a přihýbal si z láhve skotské, kterou jsem si nezapomněl vzít s sebou. Pak jsem se osprchoval.

Když jsem se do pokoje vrátil, cítil jsem se podstatně líp. Byl jsem uvolněný, trochu nalíznutý a připravený na celou věc zapomenout. Helena mi rovněž připadala přístupnější. Zpočátku jsem se jí chtěl zeptat, co se stalo, ale začali jsme znovu hovořit o tom, jaký jsem měl den, a za chvíli jsme byli zase ve své kůži. Připadalo mi zbytečné se k tomu vracet, když jsme si spolu zas dobře rozuměli.

Avšak hodinu po večeři zazvonil u hlavních dveří zvonek – což se večer stávalo zřídkakdy. Když jsem se zvedal ze židle, náhodou jsem pohlédl na Helenu a všiml si, že jí přes obličej přeběhl stejný zákmit strachu jako v tu noc, kdy jsme se poprvé milovali. U dveří stál Brian. V ruce držel list papíru, abych ho podepsal. Týkalo se to nějak vozu a mohlo to počkat do rána. Když jsem pročítal, co to mám podepsat, koutkem oka jsem zahlédl, že mi Brian kradí pokukuje přes rameno do haly. „Hledáte něco?“ zeptal jsem se ostře. „Ne, pane,“ odpověděl. Podepsal jsem papír a zavřel dveře. Pamatuji si to proto, že vůz byl v autodílně na prohlídce a Brian byl celý den doma. Do kanceláře jsem jel taxíkem. Toto a Helenino podivné chování... přepadla mě taková nevolnost, když jsem si dal dvě a dvě dohromady, že jsem na okamžik myslel, že se pozvracím, a spěchal jsem do koupelny.

Avšak nepozvracel jsem se. Namísto toho jsem se zadíval do zrcadla. Viděl jsem v něm člověka, kterému ani ne za sedm měsíců bude pětadvacet, člověka, který má kolem očí vepsána tři manželství, je muž koutek úst poklesl od celoživotního telefonování. Nacákal jsem si do obličejě studenou vodu a připojil se k Heleně v pokoji. „To byl Brian,“ řekl jsem. Neřekla slovo, nedokázala se na mě podívat. Vlastní hlas mi zněl nosově a nezvučně. „Večer se obvykle nestavuje...“ Ani pak nic neřekla. Co jsem čekal? Že najednou dostane chuť přiznat se mi, že má poměr s mým řidičem? Helena byla mlčenlivá žena, nebylo pro ni těžké skrývat své city. Ani já jsem nemohl přiznat, co cítím. Přlíš jsem se bál, že se nebudu mýlit. Nedokázal jsem snést, že by mi potvrdila přesně to, z čeho se mi dělalo na zvracení. Pouze jsem sem tam něco utrousil, abych ji přiměl ten klam rozetnout... Tolik jsem chtěl slyšet, jak to všechno popírá, dokonce i kdybych věděl, že mi lže. Krátce řečeno, pochopil jsem, že mě má ve své moci.

Tu noc jsme spolu nespali. Ustlal jsem si v jednom pokoji pro hosty. Nechtěl jsem spát sám. Ta představa byla popravdě nesnesitelná. Byl jsem tak zmatený, že jsem chtěl činit příslušné přípravy tak, aby se mě Helena zeptala, co to dělám. Chtěl jsem, aby vyjádřila překvapení, že po všech těch šťastných společných měsících si najednou, aniž bych řekl slovo, připravuji lůžko v jiném pokoji. Chtěl

jsem, aby mi řekla, ať neblázním a jdu do postele, do naší postele. Neřekla však nic, absolutně nic. Vzala to všechno jako samozřejmost... situace je, jaká je, a víc už spolu postel sdílet nebudeme. Její mlčení bylo konečným stvrzením. I když existuje nepatrná možnost, že ji moje náladovost prostě rozzlobila. Ležel jsem v jiné posteli a nemohl spát. Teď jsem byl teprve zmatený. Dlouho do noci jsem se tím nepřestával v mysli zaobírat. Možná Briana ani neviděla. Že by to všechno byla jen moje představa? Nakonec, měl jsem za sebou špatný den. Bylo to ovšem absurdní, vždyť zde bylo hmatatelné potvrzení situace... oddělené postele... a přesto, co bych měl tedy udělat? Co bych měl říct? Zvážil jsem všechny možnosti – vhodné věty, vynalézavé odmlky, hutné aforistické poznámky, které by strhly tenký závoj předstírání. Je teď stejně jako já vzhůru a přemýšlí o tomhle všem? Nebo hluboce spí? Jak bych to mohl zjistit, aniž bych prozradil, že sám nespím? Co by se stalo, kdyby mě opustila? Byl jsem jí úplně vydán na milost. Kdybych se pokoušel vyjádřit jádro své existence v týdnech, které následovaly, znamenalo by to zbavit jazyk jeho smyslu. Ty týdny v sobě měly samovolný děs nočních můr. Jako bych se pekl na rožni, kterým Helena volnou rukou otáčela. Nebylo by správné, abych se pokoušel zpětně namítnout, že jsem si tu situaci sám vymyslel, nyní však dobře vím, že jsem se svým trápením mohl skoncovat dřív. Zavedli jsme si, že jsem spal v hostinském pokoji. Pýcha mi zbraňovala, abych se vrátil do našeho zasnubního lože. Chtěl jsem, aby iniciativu převzala Helena. Nakonec je to ona, která toho má tolik co vysvětlovat. V tomto bodě jsem byl neoblomný a v čase bezútěšné zmatenosti to byla má jediná jistota. Musel jsem se k něčemu upnout... a vidíte, přežil jsem. S Helenou jsme spolu sotva prohodili slovo. Chovali jsme se k sobě chladně a odtaziť. Strážili jsme se pohlédnout si do očí. Byl to ode mě nerozum myslet si, že když vydržím dost dlouho nemluvit, nějak ji to zlomí a přiměje ji to, že se mnou bude chtít hovořit, že mi poví, co se podle ní mezi námi děje. A tak jsem se trápil. V noci jsem se s křikem probouzel ze zlých snů, odpoledne jsem trucoval a snažil se přijít tomu na kloub. Musel jsem pokračovat v podnikání. Často jsem byl nucen opustit

dům, někdy odjet stovky mil daleko, s jistotou, že Brian a Helena moji nepřítomnost oslavují. Někdy jsem z hotelů a letištních hal volával domů. Telefon nikdy nikdo nezvedl, a přesto jsem mezi jednotlivými elektronickými zazvoněními slyšel Helenu, jak v ložnici vzdychá narůstající rozkoší. Žil jsem v temném údolí na pokraji slzavého zhroucení. Pohled na holčičku hrající si se psem, na odraz zapadajícího slunce na řece, naléhavou řádku reklamního textu mě dokázal hluboce dojmout. Když jsem se vrátil z obchodních cest domů, skleslý, toužící po lásce a porozumění, v okamžiku, kdy jsem prošel dveřmi, jsem vycítil, že Brian tam nedlouho přede mnou byl. Kromě toho, že jsem ho cítil v ovzduší, nezdál se mi záhyb na posteli, v koupelně tkvěl nějaký jiný pach a karafa se skotskou stála na podnose jinde, jsem nic hmatatelného nenašel. Helena předstírala, že mě nevidí, když jsem se v mučivých úzkostech plížil z místnosti do místnosti, předstírala, že neslyší, jak vzlykám v koupelně. Mohli byste se zeptat, proč jsem svého řidiče nepropustil. Odpověď je jednoduchá. Měl jsem strach, že když odejde Brian, odejde i Helena. Nijak jsem své city nedal před svým řidičem najevo. Udílel jsem mu rozkazy a on mě vozil a zachovával si, tak jako vždycky, svoji beztvářnou úslužnost. V jeho chování jsem nepozoroval nic odlišného, ačkoliv jsem se neobtěžoval pozorovat ho příliš bedlivě. Pevně věřím, že nikdy nepoznal, že vím, a tím jsem alespoň nabýval klamného dojmu, že mám nad ním moc.

To jsou však okrajové, podružné detaily. V podstatě jsem se hroutil, rozpadal. Usínal jsem při telefonování. Začaly mi vypadávat vlasy. V ústech se mi udělaly vředy, a tím mi začal páchnout dech jako hniající mrtvola. Pozoroval jsem, že mí obchodní partneři ode mne odstupují, když promluví. Vypěstoval jsem si ošklivý nežit v řiti. Začal jsem nedoslychat. Začínal jsem rozumět marnosti svých her na mlčenlivé vyčkávání s Helenou. Ve skutečnosti mezi námi nebylo nic, na čem bychom mohli stavět. Když jsem byl doma, seděla po celý den v křesle. Někdy tam vysedávala po celou noc. Mnohokrát jsem musel odejít z domu brzy zrána a nechat ji usazenou v klubovce s pohledem upřeným na vzorek koberce, a když jsem se pozdě v noci vrátil,

ještě tam seděla. Nebesa vědí, že jsem jí chtěl pomoci. Miloval jsem ji. Nemohl jsem však dělat nic, dokud by ona nepomohla mně. Byl jsem uzamčen v ubohé kobce své mysli a situace se jevila naprosto beznadějně. Kdysi jsem byl člověk spěchající kolem výkladní skříně, který letmo nahlédne dovnitř, dnes jsem byl člověk s páchnoucím dechem, nežity a vředy. Rozpadal jsem se.

V třetím týdnu této noční můry, kdy to vypadalo, že neexistuje nic, co bych mohl podniknout, jsem prolomil mlčení. Bylo to hop nebo trop. Ten den jsem prochodil v Hyde Parku a sbíral zbývající útržky svého rozumu, vůle – a zdvořilosti pro konfrontaci, k níž, jak jsem se rozhodl, večer dojde. Vypil jsem ani ne třetinu láhve skotské a k sedmé jsem po špičkách přišel k její ložnici, kde poslední dva dny ležela. Tíše jsem zaklepal, a pak, když se nic neozvalo, jsem vešel. Ležela úplně oblečená na posteli, ruce podél těla. Měla na sobě světlé bavlněné šaty. Nohy měla rozhozené a pod hlavou polštář. Když jsem u ní zůstal stát, sotva dala na vědomí, že mě poznává. Srdce mi divoce bušilo a pach mého dechu zaplnil pokoj jako jedovatý dým. „Heleno,“ řekl jsem a musel jsem se odmlčet a odkašlat si. „Heleno, takhle nemůžeme dál pokračovat. Je načase, abychom si promluvili.“ A potom jsem jí ani nedal možnost, aby mi odpověděla, a všechno jsem jí vypověděl. Řekl jsem jí, že vím o jejím poměru. Řekl jsem jí, že se mi udělal nežit. Poklekl jsem vedle její postele. „Heleno,“ rozkřikl jsem se, „tolik to pro nás pro oba znamená. Musíme o to bojovat.“ Rozhostilo se mlčení. Oči jsem měl zavřené a jako bych viděl, jak se ode mne vlastní duše vzdaluje přes temnou rozlehlou prázdnotu, až se stává pouhým vpichem po špendlíku červeného světla. Vzhlédl jsem, pohlédl jí do očí a uviděl v nich tiché, nepokryté pohrdání. Bylo po všem a já v tom šíleném okamžiku pojal dvě barbarská, vzájemně propojená přání. Znásilnit ji a zničit. Jediným náhlým pohybem jsem jí strhl šaty z těla. Pod nimi neměla nic. Než se stačila nadechnout, byl jsem na ní, v ní, hluboce uvnitř, a přitom jsem jí pravou rukou sevřel něžné bílé hrdlo. Levou jsem jí přitiskl na obličej polštář.

Vyvrcholil jsem, když zemřela. Tolik mohu s hrdostí říci. Víím, že vlastní smrt jí přivodila okamžik bezbřehé rozkoše. Slyšel jsem

přes polštář její výkřiky. Nebudu vás nudit tím, že bych přeš ódy na vlastní slast. Bylo to proměnění. A teď leží mrtvá v mém náručí. Pár minut trvalo, než jsem pochopil obludnost svého činu. Má milovaná, sladká, něžná Helena mrtvá v mém náručí, mrtvá a zuboženě nahá. Omdlel jsem. Probral jsem se za mnoho hodin, jak mi připadalo, uviděl mrtvolu, a než jsem stačil odvrátit hlavu, pozvracel jsem ji. Jako náměsíčník jsem se odpotácel do kuchyně, zamířil rovnou k Utrillovi a roztrhal ho na kusy. Rodinovu sošku jsem zahodil do odpadků. Pak jsem běhal jako nahý šílenec z místnosti do místnosti a ničil vše, co mi přišlo pod ruku. Ustal jsem, jenom abych dopil skotskou. Vermeer, Blake, Richard Dadd, Paul Nash, Rothke, trhal jsem, dupal, mačkal, kopal, plival a močil na... na své vzácné vlastnictví... ach, má milovaná... tančil jsem, zpíval, smál se... plakal jsem dlouho do noci.